

Gulyás Gergely
Miniszterelnökséget vezető miniszter

Iktatószám: CKTK/490 (2019)

JELENTÉS

**a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács 2018. évben végzett tevékenységének
hasznosulásáról**

2019. március 31.

I. Bevezetés

I.1. A jelentés célja

A jelentés a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács 2018. évi tevékenységét foglalja össze a jogszabályalkotásban, illetve a Kormány munkájában történő hasznosulás szempontjából.

A jelentés elkészítését a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsról szóló 2011. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: NGTT törvény) 8. § (3) bekezdése írja elő a társadalmi és civil kapcsolatok fejlesztéséért felelős miniszter számára: *„a miniszter minden év március 31-ig jelentést készít arról, hogyan hasznosultak a megelőző évben a jogszabályalkotásban, illetve a Kormány munkájában a Tanács véleményei, állásfoglalásai, ajánlásai.”*

I.2. A Tanács bemutatása

2011-ben, a társadalmi egyeztetés központi fórumainak megújítása során a magyar társadalom valamennyi szférájának bevonásával alakult meg a társadalmi és gazdasági párbeszéd új fóruma a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács (a továbbiakban: NGTT és Tanács).¹

Az újjászervezés eredményeként lehetőség nyílt a korábbinál jóval szélesebb és sokoldalúbb konzultációs mechanizmus működtetésére. A működés legfőbb szempontjai a nyitottság, az átláthatóság és a széles körű egyeztetés. Az új szemléletű konzultációs mechanizmus magában foglal olyan társadalmi partnereket is, amelyek korábban nem vettek részt az intézményesített keretek közötti egyeztetéseken. Az NGTT működésének célja, hogy a lehető legszélesebb körben minden érintett gazdasági szereplő és társadalmi csoport érdekeit megjelenítse és becsatornázza az említett társadalmi párbeszédbe. A Tanács munkájában a kormányzat képviselői – a társadalmi partnerség elvének szem előtt tartásával – állandó meghívottként vesznek részt.

Az NGTT lehetőséget biztosít a társadalom különböző rétegeit képviselő szereplők, úgymint a munkavállalói és munkáltatói érdekképviselők, a gazdasági kamarák, a civil szervezetek, a tudományos élet, a művészet, valamint a bevett egyházak közötti érdemi dialógus megvalósítására és kibontakozására. Ennek megfelelően a Tanács tagjai a következő oldalakat alkotják: Gazdaság Képviselői Oldal, Munkavállalói Oldal, Civil Oldal, Tudomány Képviselői Oldal, Művészeti Oldal és Egyházi Oldal.

Az NGTT partneri struktúrája - az alapelveknek megfelelően - biztosítja, hogy minden érintett gazdasági szereplő és társadalmi csoport képes legyen megjeleníteni az érdekeit. A Tanács működésének fő elve a társadalmi partnerség mentén történő konzultáció, melynek eredményeképpen a Tanácsot alkotó oldalak közös, egységes álláspont kialakítására törekuszenek. Amennyiben az oldalak készek álláspontjaikat összehangolni és minden fél számára elfogadható módon egységes formába önteni, úgy e véleményt a mindenkori Kormány köteles meghallgatni és figyelembe venni a jogszabályi környezet kialakításakor.

---

¹Az Országgyűlés, elismerve a gazdasági és társadalmi párbeszéd, valamint a sokoldalú konzultációs mechanizmus szerepének jelentőségét, 2011. július 4. napján elfogadta a *Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsról szóló 2011. évi XCIII. törvényt*

Az ülésen állandó meghívottak, valamint az egyes szakmai területeken kompetenciával rendelkező meghívottak biztosítják a Tanács munkájának hatékonyságát és a széleskörű társadalmi párbeszéd megvalósulását.

A Tanács az Országgyűléstől és a Kormánytól független testületként konzultációs, javaslattevő és tanácsadói funkciókat lát el.

II. A NEMZETI GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI TANÁCS JELENTŐSÉGE A JOGSZABÁLYOK TÜKRÉBEN

Az NGTT törvényben megfogalmazott általános feladatkörén túl, egyes jogszabályok konkrét hatáskörrel is felruházzák a Tanácsot. A Tanács társadalmi jelentőségét mutatja, hogy a vele való konzultáció, illetve együttműködés nem csak ajánlásként, hanem több esetben kötelezettségként jelenik meg, ami 2018-ban az alábbiak szerint alakult:

1. A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény

- a kötelező legkisebb munkabér és a garantált bérminimum összegét és hatályát, valamint
- a bruttó 300 000 forint alatti munkabérek nettó értékének megőrzéséhez szükséges munkabéremelés elvárt mértékét, a béren kívüli juttatás ennek keretében figyelembe vehető mértékét, valamint a munkabéremelés elvárt mértékével kapcsolatos részletes szabályokat *a Kormány a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsban folytatott konzultációt követően* rendeletben határozza meg.

2. A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény

- **A szakképzés országos stratégiai kérdéseinek érdekegyeztetése** a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács és a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Tanács keretei között valósul meg.
- **Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Tanács** tagja az NGTT-ben képviselettel rendelkező országos munkaadói és munkavállalói szövetségek egy-egy (összesen kettő) képviselője.
- **A megyei fejlesztési és képzési bizottság** az NGTT-ben képviselettel rendelkező országos munkaadói, munkavállalói szövetségek, illetve azok szervezetei (kettő fő), a területi gazdasági kamarák (kettő fő) és a foglalkoztatási feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal (egy fő) képviselőiből áll.

3. Az ágazati párbeszéd bizottságokról és a középszintű szociális párbeszéd egyes kérdéseiről szóló 2009. évi LXXIV. törvény

- Az Ágazati Párbeszéd Bizottságban megkötött kollektív szerződésnek a munkaviszonyból származó jogokat és kötelezettségeket, ezek gyakorlásának, illetve teljesítésének módját, az ezzel kapcsolatos eljárás rendjét érintő szabályainak hatályát az ÁPB két oldala képviselői együttes kérelmének megfelelően, a miniszter az NGTT törvény szerinti országos munkáltatói és

munkavállalói érdekképviselők, illetve érdekképviselői szövetségek képviselői, valamint az illetékes ágazati miniszter véleményének kikérése után, az ágazatba főtevékenység alapján besorolt munkáltatókra kiterjeszheti.

- A Kormány az üzemi tanácsi választás szavazólapjának tartalmát, a szavazatösszesítés módját és rendjét – a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsban résztvevő országos szakszervezeti szövetségekkel és az ágazati párbeszéd bizottságok véleményének kikérésével – rendeletben állapítja meg.

III. A 2018. ÉVI PLENÁRIS ÜLÉSEK

A Tanács a munkáját plenáris üléseken – szükség szerint, de évente legalább két alkalommal – végzi, melyek – amennyiben zárt ülés elrendelésére nem kerül sor – nyilvánosak. A Tanács plenáris ülésein jelen vannak az NGTT tagjai, az NGTT Titkárságának képviselői, továbbá tanácskozási joggal rész vesznek állandó meghívottként a miniszterek vagy az általuk kijelölt állami vezetők, valamint meghívottként, tanácskozási joggal vesz részt a Gazdasági Versenyhivatal és a Központi Statisztikai Hivatal elnöke vagy elnökhelyettese, valamint az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság három oldalának („Munkaadók”, „Munkavállalók” és „Egyéb Érdekcsoportok”) magyar tagjai közül 1-1 fő. Nyilvános plenáris ülés esetén a sajtó és a média munkatársai is jelen vannak. Az NGTT 2018-ban három alkalommal tartott plenáris ülést. A plenáris ülések előkészítéséről és megszervezéséről, valamint a technikai infrastrukturális feltételek biztosításáról az NGTT Titkársága gondoskodott. A plenáris ülések időpontjait, helyszíneit, a napirendi pontokat, valamint azok előterjesztőit az alábbi táblázat tartalmazza.

Időpont	Helyszín	Napirendi pont	Előterjesztő
2018. április 20.	Magyar Kereskedelmi és Iparkamara	A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer fenntarthatósága, az öngondoskodás támogatási lehetőségei.	Prof. dr. Mészáros József, a Magyar Államkincstár elnöke
		A lakáspiac jövője a munkavállalói mobilitással összefüggésben.	Lepsényi István államtitkár
2018. október 12.	Miniszterelnökség	A munka átalakulása, a digitalizáció és a robotizáció következményei.	Cseresnyés Péter államtitkár
		Az egészségügy helyzete és értékelése.	Dr. Gondos Miklós, az Állami Egészségügyi Ellátó Központ főigazgatója
2018. december 10.	EMMI/Miniszterelnökség	Konzultáció a minimálbérről és a garantált bérminimumról	Marczinkó Zoltán István helyettes államtitkár
		Beszámoló az Euro Skills Budapest 2018. (Szakmák Európa-bajnoksága) programról	Parragh László, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara elnöke
		Beszámoló a szakképzési munkacsoport tevékenységéről	Neubauer Katalin, a Magyar Nemzeti Kereskedelmi Szövetség főtítkára

IV. A NEMZETI GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI TANÁCS ÁLTAL MEGTÁRGYALT EGYES TÉMÁK, VALAMINT AZOK HASZNOSULÁSÁNAK BEMUTATÁSA

IV. 1. A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer fenntarthatósága, az öngondoskodás támogatási lehetőségei

Prof. Dr. Mészáros József a Magyar Államkincstár elnöke a nyugdíjrendszert érintő tartalmas és részletes történeti bevezetőt és fogalmi tisztázást követően ismertette annak jelenlegi helyzetét a rá ható tényezőkkel. Az embereknek töredezett életpályája van, a részmunkaidős foglalkoztatás aránya szerte Európában növekszik, a jövedelemegyenlőtlenségek nőnek, ráadásul áttértünk egy felosztó-kirovó rendszerre, amelynek van egy nagyfokú belső adóssága. Ugyanakkor egy jelentős mértékű demográfiai átalakulás tanúi is lehetünk: egyrészt növekszik az emberek átlag életkora, másrészt pedig a születések száma drámaian csökkent. A növekvő élettartam - mint látjuk, szerte Európában így van - azt a kihívást jelenti, hogy egyre több ember, egyre hosszabb ideig lesz ellátásban. Ez egy bizonyos határ fölött megbontja az aktív és az ellátotti életszakasz arányát, és erre szoktak természetesen a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerek szerte a világban korhatáremeléssel válaszolni. Tehát ha a befizetéseket teljesítő generáció szűkül, erre azt lehetne mondani, hogy az aktivitási rátával még lehet javítani, de ha szűkül, akkor nyilvánvaló, hogy ez hosszabb távon problémákat kell, hogy okozzon, ami a fedezetrendszerek esetében is így van. A következő generáció munkavégző képessége és mérete tehát alapvetően fontos a nyugdíjrendszerek, de az egész társadalom működése szempontjából is. A foglalkoztatási ráta növekedése két szempontból nagyon előnyös. Az egyik, hogy a mostani befizetések mennyisége nő, ami gazdaságpolitikai mozgásteret ad az amúgy igen magas járulékok csökkentésére, másfelől megnyugtató ez annak is, aki foglalkoztatott, hiszen majd lesz nyugdíja. Összességében tehát, minden látszat ellenére a magyar nyugdíjrendszer jól teljesít, legalábbis a számok alapján. A nyugdíjak reálértéke növekszik, az utóbbi években stabil.

Az önkéntes pénztárak témakörét érintve a következők hangzottak el: az önkéntes pénztári mozgalom az 1990-es évek elején jött létre, mint egy kizárólagos formája az időskori előtakarékoságnak. A takarékoság általában is egy nagyon fontos társadalmi intézmény, az időskori előtakarékoság pedig még fontosabb. Napjainkban, és lényegében az utóbbi néhány évben egy gazdasági virágzást tapasztalunk Magyarországon, miközben nem tapasztaljuk azt, hogy az időskori előtakarékoság dinamikusan növekedne, ezért ebben sürgető lépéseket kellene tennünk. Ez mindenki, de legalábbis a középosztály számára egyfajta biztonságot jelentene. Másfelől a megtakarítás egy multiplikátor hatást is eredményezne, nevezetesen a gazdaságban egyfajta beruházásieszköz-bőség is rendelkezésre állna. Tehát ebben az elkövetkezendő időszakban szintén van mozgástér, és jó is lenne ezt a mozgásteret kihasználni.

A részletes előadást és prezentációt követően az Oldalak részéről megállapításra került, hogy a nyugdíjalap sikeresen működik, stabilan áll a lábán, és akik a nyugdíjra várnak, azok a mostani állapot szerint nyugodtak lehetnek abból a szempontból, hogy ténylegesen nyugdíjat

fognak kapni. A szakszervezetek oldaláról került említésre, hogy az alap stabilitására figyelemmel egy bátrabb nyugdíjemelésre is sor kerülhetne. A gazdaság képviselői és a munkavállalói oldal is hangsúlyozta, a nyugdíjak fenntarthatósága és egy biztos nyugdíjas kor megélésének a szempontjából fontos, hogy az önkéntes pénztárak jól működjenek.

A karkedvezményes nyugdíj lezárásának kérdése is említésre került, melyre még mindig nincsen megnyugtató válasz abban a vonatkozásban, hogy a töredék idővel mi történik. Nagyon régóta adós az érdekegyeztető rendszer - munkaadók, munkavállalók, kormányzat - hogy ebben egy megállapodás létre tudjon jönni.

A nyugdíjas nők helyzetére nézve elhangzott az a javaslat is, miszerint jó lenne, ha elismert nemzetpolitikai kérdés lenne, hogy a gyermeknevelést elismerjük társadalombiztosítási jogszerző időként, ez egy lényeges javítást hozna a gyermekvállalási kedvben is, illetve az öngondoskodásban is nagyon sokat számítana.

A civil oldal arra a jelenségre hívja fel a figyelmet, hogy bár filozófiailag nehéz összeegyeztetni a fedezeti és a felosztó-kirovó rendszerek sajátosságait, talán érdemes lenne elgondolkodni a dán modellen és azon, hogy a magyar felosztó-kirovó szisztéma mellett egy tőkefedezeti modellt is használjunk a nyugdíjrendszerben.

Összegzésképpen, előadás rámutatott a jelenlegi társadalombiztosítási nyugdíjrendszer középtávú fenntarthatóságára, valamint a demográfiával való kapcsolatára és bemutatta a Kormány 2010 óta megtett intézkedéseit. Az előadás során számos kérdés érkezett, tartalmi vita nem volt, ily módon az előadás sokkal inkább a Magyar Államkincstár körüli támogató környezet kialakításában játszott szerepet, mintsem a későbbi jogalkotás megalapozására irányult volna.

IV. 2. A lakáspiac jövője a munkavállalói mobilitással összefüggésben

Szintén a 2018. április 20-ai plenáris ülésen tartott előadást Lepsényi István, a Pénzügyminisztérium államtitkára, a lakáspiac és a munkavállalói mobilitás aktualitásaival összefüggő kormányzati intézkedésekről.

A lakásállományt, lakáspiacot érintő országos helyzetkép felvázolása után az előadó a lakásmobilitást támogató kormányzati intézkedések részletes bemutatásával folytatta.

A lakásellátottság, a fejlődő térségek lakáspiacának jellemzői jelentős hatással vannak a munkaerő mobilitására. Mivel a munkaerő iránti igény és a felesleg nem egy térségben jelentkezik, a lakosság alacsony térbeli mobilitása fékezi a foglalkoztatottság növekedését. Ha nincs megfelelő minőségű és elérhető lakáskínálat, az adott térségbe irányuló munkaerő-áramlás alacsonyabb lesz.

Az új lakások építését nem a lakásállomány mennyiségi növelése miatt kell ösztönözni, hanem a lakásállomány térségi eloszlása egyenletlenségeinek megszüntetése, valamint az állomány minőségi megújításának elősegítése okán. A lakásállomány közel egyhatoda rendkívül alacsony műszaki színvonalat képvisel, rentábilisan nem korszerűsíthető, így ezt az állományt helyettesíteni kell nemcsak fizikai, hanem földrajzi értelemben is. A magyar

lakáspiac merevsége, tulajdoni szerkezete nem segíti a családok alkalmazkodási képességét a változó gazdasági és munkaerőpiaci helyzethez. Elhangzott, hogy a lakástulajdon megszerzése mellett a bérlakásban való lakhatást is támogatni kell, annak érdekében, hogy a lakhatási nehézségek ne akadályozzák a munkaerő mobilitását.

Az intézkedések közül kiemelésre került az *Otthonteremtési Program* és a *munkaerőmobilitást ösztönző támogatási eszközök*, melyek tekintetében 2015 decemberében a Kormány több olyan intézkedést hozott, amely a lakásépítést keresleti vagy kínálati oldalról ösztönzi. Döntés született az új lakásértékesítések áfa-kulcsának 5 %-ra történő csökkentéséről, a Családi Otthonteremtési Kedvezmény (CSOK) emeléséről és az adó-visszatérítési támogatás bevezetéséről. Míg a CSOK a lakáspiac keresleti oldalát stimulálja, addig a lakásáfa 5%-ra történő lecsökkentése a kínálati oldalnak adhat erőteljes lökést, miközben fehéritő hatása is számottevő lehet az adóbevételeket illetően. Az Otthonteremtési Program és ennek egyik legfontosabb eleme, a CSOK jelentős eredményeket tud felmutatni. A lakásépítési statisztikák alapján jól látszik az Otthonteremtési Program eredményessége: a kormányzati és a piaci várakozásokkal összhangban. 2017-ben a községekben és a kisebb városokban emelkedett legdinamikusabban a használatba vett lakások száma. A CSOK bevezetésétől (2015. július 1-je óta) eltelt időszakban, 2018. január végéig 67,6 ezer család CSOK kérelmét fogadták be közel 190 milliárd forint összegben. A három vagy több gyermeket nevelő vagy vállaló családok a vissza nem térítendő támogatás mellé kiemelkedően magas arányban (80%) veszik fel a 3%-os kamatozású lakáskölcsönt is, ezek összege meghaladta 84 milliárd forintot. Adó-visszatérítési támogatást 8600 saját célra építkező család igényelt közel 39 milliárd forint összegben. A lakáspiac bővülésével párhuzamosan az építőipari termelés is lendületet vett 2017-ben, így a gazdasági növekedés egyik fontos húzóágazatává vált. A munkaerő mobilitását gátló – leggyakrabban felmerülő – tényezőként a lakhatási nehézségek említhetők, így a mobilitás ösztönzésének egyik legfontosabb eszköze a munkavállalók lakhatásának biztosítása. Az állam egyrészt a helyi önkormányzatokat, illetve a munkaadókat ösztönzi a munkavállalók elszállásolására alkalmas munkásszállások, illetve bérlakások létrehozására, másrészt a munkaadók számára adókedvezményt biztosít, amennyiben munkavállalóik számára mobilitási célú lakhatási támogatást nyújtanak, harmadrészt a járási hivatalokon keresztül közvetlenül az elhelyezkedő álláskereső számára nyújt lakhatási támogatást. A lakásmobilitást támogató egyéb kormányzati intézkedések kapcsán a következőkről esett még szó: munkásszállás kialakításához nyújtható támogatás, munkásszállások, bérlakások létesítéséhez nyújtott adókedvezmények, munkáltató által adómentesen adható mobilitási célú lakhatási támogatás, munkáltató által adómentesen nyújtható lakáscélú támogatások, munkavállaló által a járási hivatalnál kérelmezhető lakhatási támogatás, szja kedvezmény egyidejű lakásbérlet és kiadás esetén, a lakásbérbeadást terhelő egészségügyi hozzájárulás megszüntetése.

AZ NGTT oldalai egyöntetűen pozitívan értékelték a megtett lépéseket, kormányzati törekvéseket, és néhány javaslatot tettek a további lépésekre. A javaslatok között szerepelt az új lakásértékesítések áfa-kulcsának 5 %-ra történő csökkentése kapcsán annak tisztázása, hogy van-e lehetősége a költségvetésnek arra, hogy ezt meghosszabbítsa, vagy ha nem lehetséges, akkor esetleg az európai átlagnak megfelelően 16-18 %-ra elmozdítsa.

Megfogalmazásra került az is, hogy a gyermekvállalás és a lakhatás egymással nagyon szorosan összefügg, így nem képzelhető el hatékony népesedéspolitikai hatékony lakáspolitikai nélkül. Technikai jellegű javaslat volt, hogy a kormányzati munkamegosztásban világosan meg kellene határozni, valamint a szakmai és piaci szereplők számára ismertté kellene tenni a lakáspolitikáért felelős kormányzati szereplőt, javaslatuk szerint egy kormánybiztost. Emellett pedig fontos lenne meghatározni az olyan lakáspolitikával foglalkozó, munkájukkal azt támogatni képes szakmai és civil szervezetek körét, amelyek rendszeres vagy eseti szakértői segítséget tudnának nyújtani ennek a kormányzati alrendszernek. Mindezek alapján pedig készüljön el egy lakáscélú támogatásokról szóló új, egységes, szakmailag magas színvonalú, jól alkalmazható kormányrendelet.

A CSOK támogatási mértékei kapcsán szabályozási oldalról felvetődött kérdés volt, hogy lehetséges lenne-e a felújításhoz, bővítéshez igénybe vehető támogatásokat átgondolni aszerint, hogy ezek szélesebb körben igénybe vehetőek legyenek.

Megfogalmazásra került a bérleti jog, a lakásbérletek szabályozása felülvizsgálatának esetleges újraszabályozásának szükségessége is, mivel jelenleg egy húsz éve megalkotott végrehajtási rendelet szabályozza ezt a területet. Az indítványra kormányzati oldalról biztató válasz érkezett.

IV. 3. A munka átalakulása, a digitalizáció és a robotizáció következményei.

2018. október 12-én Cseresnyés Péter, az Innovációs és Technológiai Minisztérium államtitkára tartott előadást a digitalizáció és robotizáció kapcsán a munka átalakulásának aktuális kérdéseiről.

Az előadás részletesen bemutatta, hogy napjainkban a munka világában számos kihívást támaszt az új technológiák megjelenése, a digitalizáció, robotizáció minden ágazatban érvényesülő hatása, az emberi tevékenységek automatizálása. Az új technológiák a munkaerőpiac átalakulásához vezetnek, felváltják a rutinszerű szellemi és kétkézi gyakorlati feladatokat, így az emberek kevésbé megszokott, ellenben jóval szerteágazóbb szerepeket tölthetnek be. Ha okosan használjuk ki az e folyamatok által nyújtott lehetőségeket, akkor sokkal több munkahely jöhet létre, mint amennyi esetlegesen megszűnik. Miután a munkahelyek a változások hatására átalakulnak, a munkavállalóknak teljesen más tudásra lesz szükségük, mint eddig, és új típusú foglalkozások is létrejönnek. Az új technológiák az alaptalan félelmekkel szemben nem szorítják ki a munkavállalókat a munkaerő-piacról, hanem támogatják őket és javítják a munkavégzés hatékonyságát. Felértékelődnek az emberi együttműködéssel kapcsolatos készségek, a komplex problémamegoldás, a kritikus gondolkodás, a kreativitás és a mesterséges intelligencia rendszerekkel való kooperációs képesség. A robotika nem szorítja háttérbe az emberi munkát, de azzal szembe kell nézni, hogy a jövőben az eddigiekhez képest más képességek kerülnek előtérbe, ezért mindenképpen fel kell készülni a kihívásokra az oktatás és a kisvállalkozások támogatása terén is.

Magyarország Kormánya felismerte a digitális átalakulás fontosságát, ezért a digitalizáció kihívásaitól azzal kívánja megvédeni a polgárokat és a vállalkozásokat, hogy felkészíti rá őket. Állami beavatkozás nélkül ugyanis a digitalizáció nem mindenki számára jelentene előrelépési lehetőséget. A felzárkózás valós esélyét azok a programok teremthetik meg, amelyek az át- és továbbképzés lehetőségét minél szélesebb körben elérhetővé teszik, és egyben ösztönzik is a részvételt.

A piac egyre nagyobb arányban igényli a műszaki, informatikai, matematikai területhez köthető szakképzettséget. A hazánkban műszaki területen tanulók létszáma az utóbbi időszakban tapasztalt emelkedés ellenére még mindig elmarad a munkaadók elvárásaitól, ezért fontos, hogy az iskolarendszerben megjelenítsék a hiányszakmákat is. A magyar oktatáspolitikában a gyakorlat megismerését célzó duális képzés a sikertörténetek közé tartozik, ezt támasztja alá a tanulószerveződések közép- és felsőoktatásban egyaránt jelentősen növekvő száma is. A Kormány határozott törekvése, hogy a digitalizációval a lehető legtöbb új, magas hozzáadott értéket termelő munkahely jöjjön létre. Ezért készült el a *Digitális Jólét Program* és annak több rész-stratégiája, így a *Digitális Oktatási Stratégia* és a *Digitális Munkaerő Program* is. A Digitális Oktatási Stratégia az oktatási rendszer különböző szintjein tanuló diákok és hallgatók digitális munkaerőpiacra való felkészítését célozza. A programot az a felismerés hívta életre, hogy a digitális átalakulás napjainkban már nem választás kérdése. A digitális eszközöket és szemléletmódot be kell vinni a tantermekbe, mivel ezek napról-napra mélyebben integrálódnak a hétköznapi életbe is. A Digitális Munkaerő Program célja a digitális ipar területén a jelenleg is aktív és a leendő munkavállalók általános és szakma-specifikus digitális felkészültségének javítása, a digitális munkaerőpiac igényeinek pontosabb felmérése és az annak való minél jobb megfelelés.

A Kormány kiemelkedően fontosnak tartja, hogy Magyarország a mobil távközlés új technológiai megoldása, az 5G hálózati- és alkalmazás-fejlesztések egyik európai központjává váljon, és az elsők között vezesse be a vezető nélküli gépjárművek elterjedése szempontjából is kulcsfontosságú 5G technológiát.

A Kormány a Nemzeti Infokommunikációs Stratégia célkitűzéseként, összhangban az Európai Unió Digitális menetrendjével vállalta, hogy 2020-ra minden háztartás számára elérhető legyen a legalább 30Mbps sebességű interneteléréshez való hozzáférés lehetősége, és hogy a háztartások legalább 50 %-ában legalább 100 Mbps-os internet hozzáférés álljon rendelkezésre.

A szakképzési rendszer alkalmazkodóképességének növelése érdekében az Innovációs és Technológiai Minisztérium kidolgozta a szakképzés és felnőttképzés új stratégiáját, melynek lényege, hogy *olyan szakképzési rendszer működjön, ami struktúrájában és tartalmában is megfelel a negyedik ipari forradalom kihívásainak*. Kiemelt cél, hogy a gazdaság igényeire fókuszáló, hatékony, rugalmas tanulási lehetőséget kínáló felnőttoktatási és felnőttképzési rendszer jöjjön létre.

A gazdaságpolitika kiemelt jelentőséget tulajdonít a KKV-knak, a magyar gazdaság fejlődésének kulcsa a hazai kis cégek megerősítése.

A tárca mindezen fenti célok megvalósításához figyelembe vette az NGTT 2018. október 12-ei ülésén elhangzott véleményeket, álláspontokat, melyeket különösen is a Szakképzés 4.0 stratégia kidolgozása során figyelembe vett.

IV. 4. Az egészségügy helyzete és fejlesztési irányvai

A 2018. októberi plenáris ülés második napirendi pontjának megtárgyalását Dr. Gondos Miklós, az Állami Egészségügyi Ellátó Központ főigazgatójának bevezetője indította. Bemutatásra került a magyar egészségügyi rendszer kapacitásjellemzőinek és igénybevételének alakulása az ezredfordulótól napjainkig. A tartalmas bevezetőt követően a problémák és fejlesztési irányok széles témakörének kibontása következett, melynek során kitűnt, hogy a magyar egészségügy a lakosság egészségi állapotát tekintve számos kihívással küzd. Az egészségi állapot mutatói javuló tendenciájúak, de az eredmények nemzetközi összehasonlításban lemaradásról tanúskodnak. Orvosi értelemben nézve az eredmények mögött elsősorban a két vezető halálteki csoport adatai húzódnak meg: a keringési rendszer betegségei, illetve a daganatos megbetegedések.

A lakosság egészségi állapota alapvetően meghatározza az ország gazdasági versenyképességét, ezen keresztül a nemzet sorsát, jövőjét. Az egészségi állapot javításához az egészségügyben dolgozók mellett az egész társadalom, benne hangsúlyosan a lakosság együttműködésére van szükség.

A lakosság egészségmagatartásának fejlesztésére a népegészségügy eszközei nyújtanak megoldásokat. Az elmúlt évek sikeres népegészségügyi intézkedései közé tartoznak *a nemdohányzók védelmére született és a dohányzás visszaszorítását célzó jogszabályok*, az egészséges táplálkozás előmozdítására irányuló *népegészségügyi termékadó bevezetése és a transzsír szabályozás, valamint a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás egészségügyi előírások*. Létrejötték az egészségfejlesztés alapegységeit képező egészségfejlesztési irodák, amelyek számának és tevékenységének bővítése napjainkban van napirenden. Kiemelt cél a daganatos betegségek korai felismerését és ezzel eredményesebb gyógyítását célzó komplex népegészségügyi szűrőprogramok, köztük a vastagbél, méhnyak emlőrák, szájüregi daganatok, melanóma szűrés fejlesztése. Elkészültek a magyar lakosság egészségét befolyásoló öt legfőbb betegcsoport – onkológiai, keringési, mozgásszervi, gyermekgyógyászati és mentális zavarok – megelőzésére és kezelésére vonatkozó nemzeti egészségprogramok, amelyekre építve folyamatban van a nemzeti népegészségügyi program összeállítása.

Az ellátórendszer problémáit jelzi, hogy a magyar egészségügy a betegforgalom kismértékű, részben pozitív irányú változása ellenére is még mindig túlzottan kórházközpontú. Az alapellátás zömében kisméretű praxisokban tevékenykedik. A lakosságközeli alapellátás megerősítésre számos intézkedés született. A tartósan üres praxisok betöltését és a praxisjog megvásárlását vissza nem térítendő támogatást nyújtó pályázatok segítik. Az egy háziórvossal működő praxisok ellátási spektrumát kibővítő praxisközösségek kialakítását, a népegészségügyi szolgáltatások alapellátásba történő erőteljesebb integrálását Európai Unió

finanszírozású programok támogatják. Több intézkedés (pl. háziorvosi praxisokban szakdolgozók alkalmazására szakdolgozói kiegészítő díj, megemelt rezsitámogatás) nyomán jelentősen nőtt az alapellátás finanszírozása.

A szakellátás fejlesztésében 2014-ig a vidék infrastruktúrájának fejlesztése dominált. A 2007-2014 között közel 500 milliárd forint uniós támogatásból megvalósult fejlesztések az ellátórendszer struktúrájának átalakítására (alacsonyabb progresszivitási szintek, különösen a járóbeteg és egynapos ellátások szerepének növelése, a krónikus és rehabilitációs ellátások arányának növelése, specializált ellátások koncentrációja) irányultak.

A jövőben a költségek további növekedésének féken tartását szolgálhatja pl. az ellátás nagyobb részének kikerülése a legdrágább ellátási formát képező kórházakból, amelyet korszerű technikák (távoli felügyeletet, folyamatos monitorozást biztosító okos megoldások) tudnak biztosítani, valamint a hatékony, személyre szabott terápiák és készítmények elterjedése. Jelenleg a Széchenyi 2020 pályázatok keretében kb. 160 milliárd forint támogatással folynak fejlesztések, amelyek többek között az ellátás minőségének és a betegbiztonságnak a javítását, az egynapos ellátás, a pszichiátriai, addiktológiai ellátás, a gyermekszürgősségi és baleseti ellátás infrastrukturális feltételeinek javítását célozzák. Hangsúlyosak a munkavégzést támogató (diagnosztikai-és laboratóriumi infrastruktúra, ápolási eszközpark, védőruhák) és az életkörülmények javítását célzó (nővérszállók) fejlesztések.

Az Egészséges Budapest Program 700 milliárd forint kormányzati forrásból a fővárosi és Pest megyei egészségügyi szakellátások fejlesztését (infrastrukturális megújítását, a betegbiztonság és betegelégedettség növelését, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés megkönnyítését, a sürgősségi esetek hatékonyabb ellátását) foglalja magába. A program során három centrumkórház jön létre a fővárosban, és további összesen 25 társkórházban, illetve 32 szakrendelőben valósul meg fejlesztés.

Az egészségügy humán erőforrásában jelenleg és a jövőt tekintve is kihívást jelent az egészségügyi dolgozók elöregedése és elvándorlása. Az orvosok átlagéletkora 50 év, a szakdolgozóké 44,5 év, ez utóbbi csoport ezzel az átlagéletkórral az egészségügyi dolgozók „legfiatalabb” szakmakategóriáját képviseli. Az egészségügyi dolgozók utánpótlását támogatják a *rezidens támogatási programok* (szakorvosjelöltek Markusovszky ösztöndíja, szakgyógyszerész jelöltek Than Károly ösztöndíja, gyermekszakorvos jelöltek Méhes Károly ösztöndíja, sürgősségi szakorvos jelöltek Gábor Aurél ösztöndíja, honvédelem, a katasztrófavédelem és a rendvédelem szakorvosjelöltjei Flór Ferenc-ösztöndíja), az ápolótanulók részére kiírt *ösztöndíj programok*, az ágazat szolgáltatás-fejlesztését szolgáló *képzési programok*. Az egészségügyi dolgozók megtartását, munkájuk méltó elismerését hivatottak szolgálni az elmúlt években megkezdett és jelenleg is folyamatban lévő *bérfelvezetések* (szakorvosok esetében 2016-2017-ben bruttó 207 ezer forinttal, szakdolgozóknál lépcsőben több, mint 50 %-al emelkedtek a bérek) és olyan programok is, mint az *intézményi óvodák/bölcsődék létesítése, a nővérszállók építése*, egységesen magas színvonalú védőruházat biztosítása vagy például a dolgozói igények figyelembe vétele az ápolási eszközpark megújítása során. A velünk dolgozókra nem, mint munkaerőre, hanem mint csapattagokra tekintünk.

Kiemelt figyelem irányul az egészségügy működési hatékonyságát javító fejlesztésekre, az energetikai korszerűsítésekre, a legmodernebb épület és orvostechnológiát, HR helyzetet, ellátási szükségletet, betegútszervezési trendeket figyelembe vevő kórházműködtetés megvalósítására.

Fejlődik az egészségügyi ellátás informatikai háttere. A 2017 végén indult Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Tér (EESZT) a beteginformációk összegyűjtésével segíti a gyógyítókat, támogatja és informálja a betegeket (e-recept, e-beutaló, e-profil). Az elektronikusan feldolgozható adathalmaz hozzájárul egy hatékonyabban szervezett egészségügy kialakításához és az eredmények pontosabb nyomon követéséhez.

Az NGTT ülésén a hozzászólások során, a betegségmegelőzés fontosságának kiemelésén túl megfogalmazásra került az is, hogy nagyon fontos lenne tisztázni a magán- és a közfinanszírozott ellátások között. Ma az egészségügyi kiadások egyharmada magán-szolgáltatókhoz kerül, valamint, mivel Magyarországon a gyógyszerfogyasztás mértéke hallatlanul magas, mindenképp el kellene érni, hogy a gyógyszerfelírások száma, és a gyógyszerfogyasztás is csökkenjen. Tervezhetőbb, olcsóbb és magasabb minőségi szolgáltatásokra van szükség az egészségügyben. A finanszírozási rendszernek a valós ellátási költségeket kellene tükröznie. Elemi szempontként kellene, hogy megjelenjen a költséghatékonyság. Emelkedjen a szakmai és pénzügyi ellenőrzés színvonala.

Megemlítendő, hogy 2019. évben folytatódott azon projektek meghirdetése, melyek az ülésen is kiemelésre kerültek, köztük a népegészségügy fejlesztése, az ellátórendszer strukturális átalakítása, az alapellátás fejlesztése. Ilyen projekt például a 2019. januárjában meghirdetett „Három generációval az egészségért program”, valamint az, hogy 2019. január 1-től az összes magyarországi kórház sürgősségi ellátása bevezette a triázsrendszert, amely a betegek állapotának rangsorolására épül, ami egységesíti és átláthatóbbá teszi az ellátási rendszert, a betegek várakozási idejét érzékelhetően csökkenti, a sürgősebb eseteket hatékonyabban kiszűri és kezeli. Mindezen programok és fejlesztések a Kormány által elfogadott Egészséges Magyarország 2014-2020 Egészségügyi Ágazati Stratégia megvalósítását célozzák.

IV. 5. Konzultáció a minimálbérrel és garantált bérminimumról

Az év utolsó plenáris ülésén az NGTT-törvény által előírt kötelezően megtárgyalandó téma, a minimálbér és bérminimum alakulása volt.

Az ülésen Marczinkó Zoltán István a Pénzügyminisztérium munkaerőpiacért és vállalati kapcsolatokért felelős helyettes államtitkára előadásában kitért a folyamatban lévő bértárgyalásokra, a Kormány megállapodásban való érdekeltiségére, valamint a hatéves bérmegállapodás gazdaságra tett pozitív hatásaira. A résztvevő szociális partnerek ismertették álláspontjaikat, valamint megfogalmazták a 2019. évi minimálbér és garantált bérminimum emelésére vonatkozó javaslataikat, melyeket a Kormányzati oldal szívesen fogadott. A Kormány, valamint a Pénzügyminisztérium számára rendkívüli fontossággal bírt, hogy a kötelező bérminimumok növelését, valamint az adócsökkentések eredményeként bekövetkezett jelentős béremeléseket több résztvevő is pozitívan értékelte. A konzultáció

ráirányította a figyelmet a technológia fejlődésének jelentőségére, a termelékenység növelésének kulcsfontosságú szerepére, valamint a szakképzés fejlesztésének szükségességére. A 2019. évi minimálbér és garantált bérminimum összegéről folytatott tárgyalások során a Kormány célja mindvégig a szociális partnerek konszenzusos megállapodása volt. Az NGTT ülése ennek az álláspontnak a megvalósulását is elősegítette, hiszen a bértárgyalások résztvevői ezen az ülésen is részt vettek. A napirendi pont tárgyalása hozzájárult a szociális partnerek álláspontjainak közelítéséhez, valamint a résztvevők nézőpontjainak szélesítéséhez. Ennek eredményeként a minimálbértárgyalások sikeresen értek véget, ugyanis 2019. december 30. napján, a Versenyszféra és a Kormány Állandó Konzultációs Fóruma Testületi Ülésén a munkaadók és a munkavállalók képviselőinek többségével a Kormány két évre szóló megállapodást írt alá.

Az NGTT plenáris ülésének köszönhetően a Kormánynak lehetősége volt beszámolnia az elmúlt évben elért sikerekről, valamint alkalmat nyújtott a szociális partnerek álláspontjainak ismertetésére és közelítésére. Ezek együttesen járultak hozzá a sikeres tárgyalási folyamat végén az említett megállapodás aláírásához, amely minden oldal érdekét teljesítette. A Kormány a kormányrendelet tartalmának kialakításakor tiszteletben tartotta a megállapodásban foglaltakat, és az abban írottak alapján határozta meg a 2019. évi bérminimumok összegét.

Kiemelésre érdemes, hogy a konzultáció során hangsúlyt kapott a béremeléseknek a gazdasági növekedésre, valamint a munkaerőpiacra gyakorolt kedvező hatása. Ez utóbbit tekintve a foglalkoztatás további növelésének forrásaként az inaktív munkára ösztönzése mellett megemlítésre került a külföldön dolgozók hazatérésének segítése is.

A Kormány számára fontos cél továbbá a közfoglalkoztatásban részt vevőknek az elsődleges munkaerőpiacra történő visszatérése is, amit jól szolgál a minimálbér jelentős emelése.

A konzultáció ráirányította a figyelmet a technológia fejlődésének fontosságára is, ami a szakképzett munkaerő nagyobb anyagi megbecsülése mellett a szakképzési rendszer folyamatos fejlesztését, valamint a munkavállalók minél szélesebb körű kompetenciákkal történő ellátását teszi szükségessé.

Zárszó

A Tanács 2018. évi munkáját a jogszabályalkotásban, illetve a Kormány munkájában való hasznosulása szempontjából áttekintve elmondható, hogy a gazdasági és társadalmi párbeszéd makroszintű fórumaként 2018-ban is betöltötte rendeltetését.

Az illetékes szakterületek tájékoztatása alapján az NGTT-vel történő konzultációk hasznosnak bizonyultak, orientáló jellegűek voltak, és hangsúlyos iránymutatásként szolgáltak a kormányzat szakmai munkájában.

A társadalmi egyeztetés ezen széleskörű intézményi formája hozzájárul ahhoz, hogy a társadalom és a gazdaság különböző szegmenseiben felhalmozódott tudást és a természetszerűen megjelenő különböző érdekeket figyelembe tudják venni a döntéshozók. Az NGTT-ben működő konzultációs folyamatok teret engednek a gazdaság és a társadalom különböző rétegeiben jelentkező sajátos igények kommunikálására, becsatornázására. Mindez hozzájárulhat ahhoz, hogy az NGTT ülésein felmerülő fontos társadalmi kérdésekkel összefüggésben születő kormányzati döntések társadalmi elfogadottságát, valamint azok végrehajthatóságát növelje.

Az NGTT működéséhez hozzátartozik, hogy a plenáris üléseken kívül a Tanács szakértői, delegáltjai 2018-ban is számos bizottság és testület munkájában vettek részt, ezáltal is biztosítva az egyes oldalak véleményének és érdekeinek képviselését a legkülönbözőbb szakmai és szakmapolitikai fórumokon.

A kormányzat képviselőinek támogató szándéka és magas színvonalú prezentációi is hozzájárultak ahhoz, hogy a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács nagy súllyal vesz részt a kormányzati döntéshozatal folyamatában.

Budapest, 2019. március „ ”.

Gulyás Gergely
Miniszterelnökséget vezető miniszter

1. melléklet a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács 2018. évi évben végzett tevékenységének hasznosulásáról szóló jelentéshez

A Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács tagjai 2018-ban:

A Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács tagjai	
Név	Képviselet szervezet
Gazdaság Képviselői Oldal	
Dr. Antalfy Gábor	Kereskedők és Vendéglátók Országos Érdekképviseleti Szövetsége
Bere Károly	Agrár Munkaadói Szövetség
Dávid Ferenc	Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége
Győrffy Balázs	Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
Nagy Tamás	Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége
Németh László	Ipartestületek Országos Szövetsége
Dr. Parragh László	Magyar Kereskedelmi és Iparkamara
Bánhidi Nagy Attila	Stratégiai és Közszolgáltató Társaságok Országos Szövetsége
Neubauer Katalin	Magyar Nemzeti Kereskedelmi Szövetség
Dr. Vadász György	Magyar Iparszövetség
Dr. Futó Péter	Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége
Dr. Zs. Szőke Zoltán	Általános Fogyasztási Szövetkezetek és Kereskedelmi Társaságok Országos Szövetsége
Dr. Fiák István	Magyarországi Diákvállalkozások Országos Érdekképviseleti Szövetsége
Kósa Lajos	Országos Szövetkezeti Tanács
Munkavállalói Oldal	
Doszpolyné Dr. Mészáros Melinda	Független Szakszervezetek Demokratikus Ligája
Dr. Kuti László	Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés
Palkovics Imre	Munkástanácsok Országos Szövetsége
Kordás László	Magyar Szakszervezeti Szövetség
Dr. Cser Ágnes	Hetedik Szövetség
Földiák András	Szakszervezetek Együttműködési Fóruma
Civil Oldal	

Ditzendy Károly Arisztid	NEA Tanács
Gyenes Ádám	NEA Tanács
Martényi Árpád	NEA Tanács
Dr. Kecskés András	NEA Tanács
Dr. Szendrei Róbert	NEA Tanács
Tudomány Képviselői Oldal	
Dr. Dávid László	Magyar Tudományos Akadémia
Dr. Lovász László	Magyar Tudományos Akadémia
Dr. Palócz Éva	Magyar Közgazdasági Társaság
Dr. Bódis József	Magyar Rektori Konferencia
Dr. Fazekas Károly	Magyar Tudományos Akadémia
Dr. Rudas Tamás	Magyar Tudományos Akadémia
Dr. Báger Gusztáv	Magyar Közgazdasági Társaság
Dr. Heidrich Balázs	Magyar Rektori Konferencia
Művészeti Oldal	
Vashegyi György/Fekete György	Magyar Művészeti Akadémia
Kiss János	Magyar Művészeti Akadémia
Dr. Kucsera Tamás Gergely	Magyar Művészeti Akadémia
Pásztor Péter	Magyar Művészeti Akadémia
Egyházi Oldal	
Dr. Beran Ferenc	Magyar Katolikus Egyház
Dr. Joób Máté	Magyarországi Evangélikus Egyház
Paszternák Tamás	Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége
Szücs Attila	Magyarországi Református Egyház

Zárszó

A Tanács 2018. évi munkáját a jogszabályalkotásban, illetve a Kormány munkájában való hasznosulása szempontjából áttekintve elmondható, hogy a gazdasági és társadalmi párbeszéd makroszintű fórumaként 2018-ban is betöltötte rendeltetését.

Az illetékes szakterületek tájékoztatása alapján az NGTT-vel történő konzultációk hasznosnak bizonyultak, orientáló jellegűek voltak, és hangsúlyos iránymutatásként szolgáltak a kormányzat szakmai munkájában.

A társadalmi egyeztetés ezen széleskörű intézményi formája hozzájárul ahhoz, hogy a társadalom és a gazdaság különböző szegmenseiben felhalmozódott tudást és a természetszerűen megjelenő különböző érdekeket figyelembe tudják venni a döntéshozók. Az NGTT-ben működő konzultációs folyamatok teret engednek a gazdaság és a társadalom különböző rétegeiben jelentkező sajátos igények kommunikálására, becsatornázására. Mindez hozzájárulhat ahhoz, hogy az NGTT ülésein felmerülő fontos társadalmi kérdésekkel összefüggésben születő kormányzati döntések társadalmi elfogadottságát, valamint azok végrehajthatóságát növelje.

Az NGTT működéséhez hozzátartozik, hogy a plenáris üléseken kívül a Tanács szakértői, delegáltjai 2018-ban is számos bizottság és testület munkájában vettek részt, ezáltal is biztosítva az egyes oldalak véleményének és érdekeinek képviselését a legkülönbözőbb szakmai és szakmapolitikai fórumokon.

A kormányzat képviselőinek támogató szándéka és magas színvonalú prezentációi is hozzájárultak ahhoz, hogy a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács nagy súllyal vesz részt a kormányzati döntéshozatal folyamatában.

Budapest, 2019. március 31.

Gulyás Gergely
Miniszterelnökséget vezető miniszter